

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/5018, 2/5001, 2/5002, 2/4986, 2/4974, 2/4932, 2/4923, 2/4861, 2/4862, 2/4842, 2/4817, 2/4798, 2/4788, 2/4791, 2/4771, 2/4748, 2/4730, 2/4701, 2/4681, 2/4668, 2/4669, 2/4621, 2/4617, 2/4606, 2/4567, 2/4568, 2/4547, 2/4541, 2/4542, 2/4543, 2/4522, 2/4513, 2/4494, 2/4481, 2/4482, 2/4463, 2/4464, 2/4456, 2/4437, 2/4413, 2/4361, 2/4341, 2/4308, 2/4285, 2/4286, 2/4287, 2/4280, 2/4272, 2/4262, 2/4261, 2/4234, 2/4235, 2/4236, 2/4213, 2/4219, 2/4196, 2/4189, 2/4174, 2/4175, 2/4176, 2/4168, 2/4154, 2/4155, 2/4149, 2/4107, 2/4110, 2/4103, 2/4094, 2/4095, 2/4085, 2/4086, 2/4064, 2/4057, 2/4035, 2/4036, 2/4037, 2/4008, 2/3997, 2/3970, 2/3856, 2/3837, 2/3838, 2/3839, 2/3828, 2/3829, 2/3819, 2/3820, 2/3817, 2/3797, 2/3796, 2/3765, 2/3736, 2/3731, 2/3703, 2/3589, 2/3584, 2/3548, 2/3531, 2/3532, 2/3472, 2/3473, 2/3451, 2/3440, 2/3414, 2/3381, 2/3382, 2/3377, 2/3375, 2/3358, 2/3341, 2/3320, 2/3286, 2/3257, 2/3220, 2/3109, 2/3102, 2/3103, 2/3079, 2/3075, 2/3076, 2/2988, 2/2914, 2/2911, 2/2912, 2/2894, 2/2897, 2/2936, 2/2891, 2/2863, 2/2864, 2/2865, 2/2851, 2/2852, 2/2853, 2/2831, 2/2798, 2/2627, 2/2577, 2/2574, 2/2564, 2/2559, 2/2540, 2/2541, 2/2531, 2/2532, 2/2493, 2/2474, 2/2470, 2/2446, 2/2449, 2/2426, 2/2437, 2/2398, 2/2387, 2/2367, 2/2263, 2/2239, 2/2211, 2/2210, 2/2185, 2/2186, 2/2181, 2/2182, 2/2183, 2/2160, 2/2161, 2/2162, 2/2145, 2/2136, 2/2099, 2/2059, 2/1994, 2/1983, 2/1989, 2/1977, 2/1913, 2/1906, 2/1812, 2/1769, 2/1737, 2/1742, 2/1717, 2/1720, 2/1721, 2/1711, 2/1627, 2/1628, 2/1629, 2/1656, 2/1658, 2/1619, 2/1620, 2/1604, 2/1690, 2/1691, 2/1633, 2/1679, 2/1559, 2/1558, 2/1528, 2/1498, 2/1420, 2/1403, 2/1404, 2/1378, 2/1349, 2/1373, 2/1304, 2/1307, 2/1309, 2/1311, 2/1292, 2/1272, 2/1273, 2/1250, 2/1184, 2/1156, 2/1142, 2/1145, 2/1112, 2/1115, 2/968, 2/1083, 2/1056, 2/1057, 2/1026, 2/1027, 2/1013, 2/1004, 2/996, 2/997, 2/989, 2/916, 2/866, 2/778, 2/451, 2/695, 2/722, 2/448, 2/449, 2/450, 2/453, 2/457, 2/458, 2/502, 2/697, 2/564, 2/584, 2/459, 2/461, 2/474, 2/611, 2/490, 2/504, 2/553, 2/690, 2/565, 2/582, 2/596, 2/600, 2/477, 2/659, 2/493, 2/649, 2/657, 2/682, 2/693, 2/705, 2/462, 2/469, 2/614, 2/495, 2/660, 2/526, 2/696, 2/566, 2/576, 2/723, 2/599, 2/470, 2/471, 2/608, 2/616, 2/632, 2/663, 2/534, 2/704, 2/726, 2/464, 2/617, 2/483, 2/485, 2/629, 2/531, 2/672, 2/540, 2/554, 2/572, 2/472, 2/613, 2/624, 2/625, 2/498, 2/671, 2/537, 2/692, 2/561, 2/714, 2/456, 2/594, 2/482, 2/488, 2/627, 2/497, 2/500, 2/539, 2/557, 2/563, 2/597, 2/601, 2/618, 2/619, 2/626, 2/630, 2/507, 2/536, 2/677, 2/701, 2/466, 2/621, 2/496, 2/637, 2/645, 2/510, 2/542, 2/684, 2/703, 2/569, 2/468, 2/508, 2/512, 2/648, 2/514, 2/650, 2/658, 2/680, 2/550, 2/571, 2/605, 2/607, 2/499, 2/511, 2/515, 2/651, 2/517, 2/662, 2/552, 2/709, 2/476, 2/636, 2/501, 2/639, 2/653, 2/519, 2/656, 2/664, 2/698, 2/574, 2/612, 2/479, 2/615, 2/638, 2/522, 2/525, 2/528, 2/529, 2/530, 2/706, 2/460, 2/463, 2/473, 2/487, 2/635, 2/527, 2/667, 2/668, 2/532, 2/670, 2/452, 2/610, 2/634, 2/505, 2/506, 2/643, 2/665, 2/669, 2/674, 2/538, 2/454, 2/455, 2/642, 2/509, 2/533, 2/676, 2/541, 2/679, 2/567, 2/577, 2/465, 2/602, 2/644, 2/646, 2/673, 2/543, 2/544, 2/547, 2/715, 2/592, 2/593, 2/641, 2/647, 2/681, 2/549, 2/699, 2/579, 2/717, 2/581, 2/583, 2/595, 2/598, 2/513, 2/516, 2/518, 2/686, 2/687, 2/691, 2/707, 2/719, 2/467, 2/652, 2/655, 2/688, 2/555, 2/556, 2/694, 2/558, 2/710, 2/721, 2/603, 2/604, 2/654, 2/521, 2/524, 2/559, 2/562, 2/712, 2/586, 2/587, 2/606, 2/523, 2/666, 2/675, 2/700, 2/708, 2/711, 2/578, 2/580, 2/724, 2/475, 2/478, 2/631, 2/661, 2/535, 2/678, 2/545, 2/702, 2/720, 2/589, 2/609, 2/480, 2/633, 2/546, 2/683, 2/548, 2/560, 2/568, 2/570, 2/588, 2/481, 2/484, 2/486, 2/492, 2/685, 2/573, 2/575, 2/716, 2/585, 2/591, 2/620, 2/622, 2/623, 2/520, 2/551, 2/689, 2/713, 2/718, 2/725, 2/590, 2/489, 2/491, 2/628, 2/494, 2/503, 2/640, 2/1096

Esas numaralı kanun tekliflerimin, TBMM İç Tüzüğü'nün 77. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca
28. Yasama Döneminde yenilenmesini arz ve talep ederim. **07.06.2023**

Av.Mahmut Tanal
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Adalet Komisyonu	
Tarih: 19 Haziran 2023		Esas No: 2 /827

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 8 Haziran 2023
Numara:

T B M M GENEL F Y R A K
0 8 Haziran 2023
No: 1226586

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 05 Şubat 2019
Sayı : 556

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. 01/02/2019

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adillet
Tarih : 27 Mart 2019	Esas No: 2/1604

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
06 Şubat 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
06 Şubat 2019
No: 426290
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Hukukumuzda prensip olarak, sanığın yokluğunda yargılama yapılamaz ve usulüne uygun sorgusu yapılmadan yokluğunda mahkumiyetine karar verilemez. Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 191 ve devamı hükümlerinde sanığın sorgusunun mahkeme huzurunda yani duruşma salonunda yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

Dolayısıyla kovuşturma aşamasının özelliklerinden biri vasıtasızlık yani doğrudan doğruyalık olmakla yargılamanın sanığın yüzüne karşı yapılması gerekliliğidir. "Yüz yüzelik" ilkesinin tam anlamıyla ifası için; sanığın, mahkeme heyetinin ve iddia makamının gözlerinin içine bakabilme hakkını etkin ve eylemli şekilde kullanabilmesi, yani SEGBİS (görüntülü ve sesli iletişim tekniği) usulüne başvurulmaksızın, mahkeme huzuruna çıkarılması gerekmektedir.

SEGBİS (görüntülü ve sesli iletişim tekniği) usulünün; uygulamada teknik aksaklıklar (elektrik kesintileri veya sistem arızaları) sebebiyle kullanımını zorlaştırdığı, duruşma salonu ile tutuklunun bulunduğu yer arasında ses ve görüntü bağlantısının kopukluğu, ses iletiminde yaşanan zorluklar, özellikle sanık beyanlarının "ilk ağızdan" değil, SEGBİS olarak adlandırılan sistemden mahkemeye yansıdığı kadarıyla "dolaylı" yollarla duyulması, sanığın somut olayı anlatırken istem dışı sergilediği mimiklerinin doğrudan görülememesi gibi çoğaltılabilecek gerekçelerle, yargılamanın sıhhatini, saygınlığını ve dürüstlüğü azalttığı ve hatta tükettiği bir gerçektir.

Hedefi maddi gerçekliğe ulaşmak olan ceza yargılamasında, savunma hakkının gereği gibi kullanılmasına olanak sağlayan haller SEGBİS (görüntülü ve sesli iletişim tekniği) usulü ile bypass edilerek bu hedefe ulaşamayacağı açıktır. Sanığın mahkeme huzurunda sorgusunun yapılması ve savunma hakkını kullanması; kendisini dilediği gibi ifade edebilmesini, duruşma salonunda bulunarak delilleri tartışabilmesini, kendisine soru sorulabilmesini, cevap verebilmesini ve tanıklara soru sorabilmesini mümkün kılar.

SEGBİS (görüntülü ve sesli iletişim tekniği) usulünün, salt teknik aksaklıklar sebebiyle değil, hakkın özünü zedeleyen hatalı uygulamalar sebebiyle de dürüst yargılanma hakkını ihlal ettiği ortadadır. Yalnızca somut gerekçelerle ve "istisnai" olarak başvurulabilmesi gereken SEGBİS usulünün, "zorunlu" bir uygulama gibi görülmemesi gerekmektedir.

Sanığın duruşma salonuna gelerek ifadesinin alınmasını talep ettiği durumlarda dahi, sanığın duruşma salonuna getirilmesine yönelik taleplerinin reddedilme ihtimaline zemin hazırlayan Ceza Muhakemeleri madde 196/4 hükmü savunma hakkını kısıtlamakta, ceza hukukunun doğrudan doğruyalık ve yüzyüzelik ilkesine tezat teşkil etmektedir.

Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 196 öncelikle bir bütün olarak değerlendirildiğinde fıkra 1'de; sorgusu yapılan sanığın, kendisinin veya bu hususta yetkili kıldığı müdafinin talebi ve mahkemenin kararı ile duruşmadan varestede tutulmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir. Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 196 fıkra 2'de; alt sınırı beş yıl ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar hariç olmak kaydıyla istinabe, yani bir başka mahkeme vasıtasıyla sanığın sorguya çekilebilmesi öngörülmüştür. Esasında müdafinin hazır bulunma zorunluluğunun olmaması kuralı, zorunlu müdafilik sınırını öngören Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 150 fıkra 3'e de uygundur. Zorunlu müdafiliğin altı sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda arandığı dikkate alındığında, zaten istinabe suretiyle sorguda avukat bulundurma zorunluluğu olmadığından, sanık da avukat talebinde bulunmadığı takdirde sorgunun avukat olmaksızın yapılması mümkündür.

Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 196 fıkra 4'ün ise, özellikle maddenin ilk üç fıkrasında hapis cezasının sınırına bağlı istisnai bir sorgu usulünden bahsedildiği düşünüldüğünde, hem maddenin tümüyle hem de ceza hukukunun temel ilkeleriyle gelişmekte olduğu görülmektedir. Üstelik, tutuklu bulunan sanığın her celsede SEGBİS (görüntülü ve sesli iletişim tekniği) ile duruşmalara katılması halinde; sanığın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilmesinin ve avukatın kovuşturma evrelerinin her aşamasında sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukuki yardımda bulunma hakkının engellenemez, kısıtlanamaz oluşunun önüne adeta bir set çekilmiş olmaktadır. Zira avukat, sanığa Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 149/3'e uygun şekilde duruşma salonunda hukuki yardımda bulunamamakta, Ceza Muhakemeleri Kanunu madde 154'e göre ise sanık müdafii ile SEGBİS usulü ile katılmakta olduğu için her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda -fiziken imkansız olduğu için- görüşememektedir.

İzah olunan nedenlerle; işbu kanun teklifi ile, ceza yargılamasında doğrudan doğruyalık ve yüzyüzelik ilkelerinin gereğinin yerine getirilmesi ve sanığın duruşma salonunda bulunarak delil tartışmalarına katılabilme, soru alabilme, cevap verebilme ve özellikle tanıklara soru sorabilme haklarının önündeki kısıtlamanın kaldırılması hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İşbu kanun teklifi ile 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun 196. Maddesinin 4. Fıkrası hükmü değiştirilip, eski haline getirilerek; ceza yargılamasında doğrudan doğruyalık ve yüzyüzelik ilkelerinin gereğinin yerine getirilmesi ve sanığın duruşma salonunda bulunarak delil tartışmalarına katılabılme, soru alabilme, cevap verebilme ve özellikle tanıklara soru sorabilme haklarının önündeki kısıtlamanın kaldırılması hedeflenmiştir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Sanığın Duruşmadan Bağışık Tutulması" başlıklı 196. Maddesinin 4. Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Yukarıdaki fıkralar içeriğine göre sanığın aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle sorgusunun yapılabilmesi olanağının varlığı hâlinde bu yöntem uygulanarak sorgu yapılır."

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

